

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

Кафедра менеджменту організацій та ЗЕД

Допущено до захисту
Завідувач кафедри
д.е.н., проф. Кузнецова І.О.

“ ____ ” _____ 2018 р.

ВИПУСКНА РОБОТА
на здобуття освітнього ступеня бакалавра
зі спеціальності 073 Менеджмент

за темою:

«Управління конкурентоспроможністю підприємства на ринку кабельно-
провідникової продукції»

Виконавець

студент IV курсу ФЕУП

Воробйова Анастасія Дмитрівна _____

Науковий керівник

кандидат економічних наук, доцент

Місько Ганна Анатоліївна _____

Одеса 2018

ЗМІСТ

ВСТУП	3
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ УПРАВЛІННЯ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНІСТЮ ПІДПРИЄМСТВА	5
1.1. Сутність поняття «конкурентоспроможність»	5
1.2. Фактори впливу на конкурентоспроможність підприємства	11
1.3. Методичні підходи щодо оцінювання конкурентоспроможності підприємства	16
Висновок до розділу 1	24
РОЗДІЛ 2. АНАЛІЗ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА ПАТ «ОДЕСКАБЕЛЬ»	25
2.1. Загальна характеристика підприємства ПАТ «Одескабель»	25
2.2. Аналіз фінансового стану підприємства ПАТ «Одескабель»	34
2.3. Оцінка конкурентоспроможності підприємства ПАТ «Одескабель»	44
2.4. Розробка заходів зі зниження витрат на виробництво кабелю підприємства ПАТ «Одескабель»	54
2.5. Маркетингові заходи щодо просування продукції підприємства ПАТ «Одескабель»	59
Висновок до розділу 2	66
ВИСНОВКИ	68
СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ	71

ВСТУП

В сучасних умовах господарювання підприємствам для підтримки своєї діяльності та позиціонування на ринку треба ретельно слідкувати та покращувати всі сфери діяльності, від закупок сировини до збуту готової продукції.

Ринкові умови вимагають від підприємства постійного моніторингу внутрішнього та зовнішнього ринків, для швидкого адаптування до можливих змін, визначення сильних та слабких сторін та шляхів вдосконалення елементів функціонування, що потребують більшої уваги.

Для того щоб втриматися у конкурентній боротьбі підприємства застосовують нові технології виробництва продукції, методи просування їх на ринку, нові форми бізнесу у боротьбі за кожного споживача. Вивчається ринок, збирається актуальна інформація, що потім аналізується, та розробляється стратегії освоєння ринку. Забезпечення конкурентоспроможності об'єктивно є основною стратегічною метою будь-якого підприємства

У зв'язку з цим актуальність управління конкурентоспроможністю підприємства полягає в тому, що при зниженні платоспроможності споживачів, посилення конкуренції на ринку, та кризового стану великої кількості підприємств, гостро постає питання пошуку нових методів менеджменту, маркетингу, управління якістю продукції, управління фінансовими ресурсами, пошуку нових ринків збуту та покращення привабливості для інвесторів.

Основна мета дипломної роботи – розробити пропозиції щодо підвищення управління конкурентоспроможністю ПАТ «Одескабель».

Завданням дипломної роботи є:

- вивчення теоретичних основ управління конкурентоспроможністю підприємства;
- аналіз показників фінансового стану ПАТ «Одескабель»;

- аналіз конкурентоспроможності ПАТ «Одескабель» та положення на ринку відносно конкурентів у сфері виробництва кабельно-провідникової продукції;

- розробка заходів щодо підвищення конкурентоспроможності підприємства;

- оцінка ефективності запропонованих заходів.

Об'єкт дослідження – ПАТ «Одескабель» .

Використані методи дослідження – якісні та кількісні методи дослідження конкурентоспроможності, економічні інструменти щодо визначення результатів діяльності підприємства.

У дипломній роботі були використана інформаційно-методологічна база: звітність ПАТ «Одескабель» за період 2015-2017 років, статистичні данні в сфері виробництва кабельно-провідникової продукції.

Предметом дослідження є теоретичні аспекти управління конкурентоспроможністю підприємства.

ВИСНОВКИ

У дипломній роботі було досліджено сутність поняття конкурентоспроможність. Проведено аналіз визначень вітчизняних та зарубіжних науковців з ціллю визначення основних аспектів поняття. Було розглянуто основні фактори впливу на конкурентоспроможність. Визначено, що до основних факторів належать: виробничі, маркетингові, фінансові, кадрові, збутові. Розглянуто методичні підходи оцінки конкурентоспроможності. Оцінка конкурентоспроможності підприємства має базуватися на багатовимірному та комплексному підході і враховувати найбільш знакові показники.

В ході дослідження діяльності підприємства ПАТ «Одескабель» було вивчено історію підприємства, організаційну структуру, сфери, в яких застосовується продукція підприємства, виявлено найбільших конкурентів. При аналізі планово-економічної діяльності виявлено, що розглядаючи динаміку обсягів виробництва та реалізації основних видів продукції за 2015-2017 роки можна зробити висновок, що обсяги виробництва змінюються як в сторону збільшення так і в сторону зменшення, в залежності від попиту на певні види продукції. На 2017 рік можна помітити нарощення обсягів виробництва та реалізації більшості видів продукції.

За даними, що були отримані в ході аналізу доходу від реалізації підприємства в 2016 році сума доходу збільшилась на 27,1% і склала 1211713 грн. В 2017 році сума доходу збільшилась на 30,8% в порівнянні з 2016 році та склала 1585660 грн. За період 2015-2017 р. простежується тенденція до зросту доходу від реалізації продукції. наявна тенденція до росту витрат на збут, причиною якої є нарощення об'єму реалізованої продукції за 2015-2017 роки. У 2016 році у порівнянні з 2015 роком витрати на збут зросли на 41,2% та склали 42431 тис. грн.. У 2017 році спостерігався зріст витрат на збут на 72,1% та склав 73044 тис. грн.

В ході аналізу фінансового стану підприємства ПАТ «Одескабель» було досліджено показники короткострокової ліквідності. Можна зробити висновок, що на кожну 1 гривню поточних зобов'язань у підприємства є 1,2; 1,37; 1,52 грн. поточних активів у 2015, 2016, 2017 років відповідно.

За даними, що були отримані в ході розрахунків довгострокової платоспроможності можна зробити висновок, що у 2017 році підприємство має можливість профінансувати 38% активів за рахунок власного капіталу. Коефіцієнт фінансового ризику перевищує значення. На кожну гривню власного капіталу припадає 61 копійка позичених коштів. Коефіцієнт фінансової стійкості показав, що у 2017 році 61% активів фінансується за рахунок довгострокових джерел фінансування – власного капіталу та довгострокових позикових фінансових ресурсів.

За даними, що були отримані в ході розрахунків показників рентабельності можна зробити висновок, що у 2017 році склала 16%, що означає кожна залучена гривня власних коштів дозволила отримати 16 копійок чистого прибутку. Рентабельність сукупного капіталу в 2016 році підвищилася до 6,6% в порівнянні з 3,26% за 2015 рік. У 2017 році склала 6,06%, що вказує на те, що кожна інвестована гривня в активи підприємства приносить 6 копійок чистого прибутку.

Згідно з показниками конкурентоспроможності ПАТ «Одескабель» та його основних конкурентів, можна зробити висновок, що ПАТ «Одескабель» має конкурентні переваги та займає вигідне місце серед конкурентів.

В ході розробки пропозицій щодо покращення конкурентних позицій підприємства було запропоновано ряд заходів, таких як: зниження собівартості продукції за рахунок закупки деяких елементів сировини в українських підприємств, що виробляють якісні аналоги іноземної сировини. Що, в свою чергу дозволить знизити ціну на продукцію. В ході проведення ряду рекламних кампаній, для підвищення ефективності маркетингової діяльності було запропоновано участь в спеціалізованих виставках, впровадження контекстної реклами, та розміщення рекламних статей в виданнях, які спеціалізуються на

кабельно-провідниковій сфері. Економічний ефект від проведення рекламних кампаній на одну гривню вкладених коштів склав 21,8 грн. Проведена оцінка конкурентоспроможності підприємства ПАТ «Одескабель» після впровадження запропонованих пропозицій, та виявлено, що запропоновані заходи були ефективними для підвищення конкурентних позицій підприємства на ринку кабельно-провідникової продукції.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Шутов М. М. Економіка та менеджмент охорони здоров'я: регіональний аспект / М.М. Шутов : Навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. – Х. : Основа, 2000. – 367 с.
2. Рикардо Д. Сочинения. Том II. Начала политической экономии и податного обложения. / Д. Рикардо. – М.: Огиз-Соцэкгиз, 1935. – 295 с.
3. Шершньова З. Є. Стратегічне управління : Підручник / Шершньова З. Є. – 2-ге вид., перероб. і доп. – К. : КНЕУ, 2004. – 699 с.
4. Борисюк І.О., Єрмоменко А.В. Основні напрями підвищення конкурентоспроможності підприємства / І.О. Борисюк, А.В. Єрмоменко // Проблеми підвищення ефективності інфраструктури. – 2012. – № 33 [Електронний ресурс]. – Режим доступу <http://jrnل.nau.edu.ua/index.php/PPEI/article/view/409>
5. Книш М.І. Конкурентні стратегії: [Навч. посібник] / М.І. Книш - СПб .: Б. і., 2000. - 284 с.
6. Короткий словник менеджера/ [за ред. В. П. Грошева].– М., 1991. – 72 с.
7. Кредісов В.А. Підприємництво – вирішальний фактор розвитку країн з перехідною економікою. – К.: Знання України, 2003. – 327 с
8. Стівенсон В.Дж. Управління виробництвом / Стівенсон В.Дж. ; [Пер. з англ. під заг. ред. Ю. В. Шленова]. - М.: ТОВ «Видавництво» Лабораторія Базових Знань », ЗАТ« Видавництво БІНОМ », 1998. - 928 с.
9. Єрмолов М. О. Чим відрізняється конкурентоспроможність фірми від конкурентоспроможності товару. Як продати товар на вашому ринку / М. О. Єрмолов. - М .: Думка, 1990. - 364 с.
10. Конкурентоспроможність підприємства: оцінка рівня та напрями підвищення : [монографія] / за заг. ред. О.Г. Янкового. – Одеса : Атлант, 2013. – 470 с.

11. Печінкин А., Фомін В. Про оцінку конкурентоспроможності товарів та товаровиробників / А. Печінкін, В. Фомін // Маркетинг. – 2000. - № 2. – с. 23-27
12. Сучасний маркетинг: настільна книга по дослідженню ринку: навч. посібник для вузів / В.Є. Хруцький, І.В. Корнєєва. - 2-е изд., перераб. і доп. - М.: Фінанси і статистика, 1999. - 528 с.
13. Райзберг Б.А. Управління економікою: підручник / Б.А. Райзберг, Р.А. Фатхутдінов. - М.: Интел-Синтез, 1999. - 784 с.
14. Піддубний І.О. Управління міжнародною конкурентоспроможністю підприємства: навчальний посібник / І.О. Піддубний, А.І. Піддубна. – Х.: ВД «ІНЖЕК», 2004. – 264 с.
15. Гетьман О.О. Економічна діагностика : навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів / Гетьман О.О., Шаповал В.М. – К. : Центр навчальної літератури, 2007. – 307 с.
16. Драган О.І. Управління конкурентоспроможністю підприємств: теоретичні аспекти : монографія / Драган О.І. – К. : ДАКККіМ, 2006. – 160 с.
17. Економіко-математичні аспекти діагностики конкурентоспроможності підприємства. Монографія / Л.М. Марярець, Л.О. Норік.- Харків: Вид: ХНЕУ, 2009.- 216с
18. Осіпов В.І. Економіка підприємства /В.І. Осіпов. – Одеса.: Маяк. – 2005. – 724 с
19. Стратегічний менеджмент. [текст] навч. посіб. / За заг. ред. Бутка М. П. [М.П.Бутко, М.Ю.Дітковська, С.М.Задорожна та ін.] – К. : «Центр учбової літератури», 2016. – 376 с.
20. Савіцький, А. В. Формування конкурентного потенціалу підприємства в системі впливу зовнішніх та внутрішніх факторів підвищення якості продукції [Текст] / А. В. Савіцький // Вісник Хмельницького національного університету. Економічні науки. – 2013. – № 5, т. 1. – С. 166-168.
21. Зайцева Л. О. Класифікація факторів конкурентоспроможності підприємства / Л. О. Зайцева // Вісник Східноукраїнського національного університету ім. В. Даля. – 2012. – № 8 (179). – С. 293 – 300.

22. Яцковий Д. Сучасні методики оцінки конкурентоспроможності підприємства / Д. Яцковий // Вісник соціально-економічних досліджень – 2013. – Вип. 4 (51). – С. 183–188.

23. Оснач О. Ф. Промисловий маркетинг : підруч. [для студ. вищ. навч. закл.][Електронний ресурс] / О. Ф. Оснач, В. П. Пилипчук, Л. П. Коваленко. – К. : Центр учбової літератури, 2009. – 364 с. – Режим доступу: <http://subject.com.ua/pdf/265.pdf>

24. Кривешко О. В. Чинники формування конкурентоспроможності підприємств та кластерів / О. В. Кривешко, П. В. Сідун // Вісник Національного університету «Львівська політехніка». Менеджмент та підприємництво в Україні: етапи становлення і проблеми розвитку. – 2011. – № 720. – С. 180–188.

25. Грицишин Н. Оцінка конкурентоспроможності підприємства // Вісник Львівського університету. Серія економічна. Вип. 33. – 2004. – С. 431–436.

26. Довбуш Р.А. Управління конкурентоспроможністю підприємств: підручник / Р.А. Довбуш, А.Л. Зозуля – Х.: Основа, 2013. – 234 с.

27. Дикань, В. Л. Методичні підходи до оцінки конкурентоспроможності підприємства / В. Л. Дикань, Т. В. Пономарьова // Вісник економіки транспорту і промисловості. Серія «Економіка». – 2011. – Випуск 36. – С. 100–105.

28. Погребняк, Д. В. Методи діагностики конкурентоспроможності підприємства / Д. В. Погребняк // Проблеми підвищення ефективності інфраструктури. Збірник наукових праць. – 2011. – Випуск 32. – С. 45–51.

29. Иванов, Ю. Б. Конкурентоспособность предприятия: оценка, диагностика, стратегия : монография / Ю. Б. Иванов, А. Н. Тищенко, Н. А. Дробитько. – Х. : ХГЭУ, 2003. – 349 с.

30. Дикань В.Л. Методичні підходи до оцінки конкурентоспроможності підприємства / В.Л. Дикань, Т.В. Пономарьова // Вісник Національного університету «Львівська політехніка». – 2015. – Випуск 45. – С. 100-105

31. Жовновач Р.І. Теоретико-методологічні підходи до оцінки конкурентоспроможності підприємств / Р.І. Жовновач. – Кіровоград: КНТУ //

Наукові праці Кіровоградського національного технічного університету. Економічні науки. – 2014. – С. 106-113.

32. Чумак Л.Ф. Фактори впливу формування конкурентоспроможного потенціалу підприємств / Л.Ф. Чумак // Экономика и управление. – № 1. – 2013. – С. 62-69.

33. Блонська В.І., Депа Н.Т. «Порівняльна характеристика методів оцінки конкурентоспроможності продукції» / В.І. Блонська, Н.Т. Депа // Науковий вісник НЛТУ України. – 2014. – Вип. 20.15, с. 115-120

34. Кривешко О.В., Сідун П.В. Чинники формування конкурентоспроможності підприємств та кластерів // Менеджмент та підприємництво в Україні: етапи становлення і проблеми розвитку: Вісник Національного університету «Львівська політехніка». – № 720. – Львів, 2014. – С. 180-188

35. Карпенко Л.М. Методичні підходи до оцінювання рівня конкурентоспроможності підприємства / Л.М. Карпенко // Вісник соціально-економічних досліджень : зб. наук. пр. ; гол. ред. М.І. Зверяков ; Одеський нац. екон. ун-т. – Одеса, 2013. – Вип. 3(50). – Ч. 2. – С. 24–32.

36. Сміда [Електронний ресурс] // ПАТ «Одескабель» - Smida. – 2016. – Режим доступу до ресурсу: <https://smida.gov.ua/db/participant/05758730>

37. Офіційний сайт ПАТ «Одескабель» Режим доступу до ресурсу: <http://odeskabel.com/main-rus/index.php>